

KabelVärlden

Återvunnen
koppar minskar
CO₂-utsläpp

AI vässar
produktionen

Platt kabel
matchar LED

ENERGIPARKEN
PÅ PLATS

NU
SKINER
SOLEN
PÅ
GISLAVED

DU PRENUMERERAR VÄL PÅ VÅRT DIGITALA NYHETSBRÄV?
SKANNA QR-KODEN.

Samverkan för hållbarhet

HÅLLBARHET ÄR ETT gemensamt ansvar, där samverkan är en nyckelfaktor för att lyckas. Inget land, organisation eller individ kan på egen hand lösa de utmaningar vi står inför och där våra handlingar – stora som små – skapar förändringen som måste till för att lyckas! Men hur vet vi att vi gör rätt och väljer rätt?

Det är inte alltid lätt att veta vad som är det bästa valet. Där måste vi alla bidra genom att arbeta med transparens, tydlighet och fakta som är viktiga förutsättningar för att kunna göra ett medvetet val. För det är vad vi måste göra – medvetna val som tar oss i rätt riktning! Ibland kanske inte allt blir som man tänkt – men vad händer om vi faktiskt tänker om, tänker nytt och vågar att prova?

I detta nummer av Kabelvärden kan ni bland annat läsa om Gislaveds energipark, Nexans goda val samt hur digitaliseringen kommer att hjälpa oss på resan – tänk om, tänk nytt och våga prova! ●

JENNY NYSTRÖM,
HÅLLBARHETSCHEF

KABELVÄRDEN

Nexans ger ut Kabelvärden två gånger per år.

PRODUKTION: Monte Rico AB

GRAFISK FORM: Birgersson & Co

ANSVARIG UTGIVARE: Gabriella Myrén

OMSLAGSFOTO: Ola Kjelbye

ADRESS: Nexans Sweden AB

514 81 Grimsås, tfn 0325-800 00

WWW.NEXANS.SE

Prenumerera kostnadsfritt på Kabelvärden, kontakta Åsa Dahlberg på 0325-801 66 eller asa.dahlberg@nexans.com.

Fredrik Broman, Nexans, Torbjörn Ylipää, Chalmers, Wilhelm Söderkvist Vermelin, RISE och Per Gullander, RISE.

NEXANS, RISE OCH CHALMERS UTVECKLAR LOKAL CHAT GPT

Med 3,7 miljoner i stöd från Vinnova, arbetar Nexans, RISE och Chalmers på att skapa en skräddarsydd digital assistent som exempelvis kan användas av operatörer för att lösa problem vid tillverkning. En sökmotor för processdata kan identifiera mönster, ge insikter och föreslå lösningar baserade på aktuella förhållanden som material, miljö och maskinställningar.

– Vi vill ingå i team med forskare och andra företag för att tillsammans hjälpas åt att ta fram de digitala lösningar vi har behov av, säger Carl-Johan Ahl, fabrikschef på Nexans.

SAMMA FAST BÄTTRE!

Nexans EQLR Easy™ gör kabelinstallationer enklare och säkrare genom förbättrad flexibilitet och innovativa material. Den nya designen sparar tid och minskar risken för arbetsskador.

SMAL OCH FLEXIBEL

GAHSQ 192, Nexans nya fiberkabel, har minskats i diameter från 19,3 mm till 14,9 mm, vilket gör den lättare och mer flexibel för enklare installation.

Kabeln är brandklassad och särskilt lämpad för inomhusbruk.

ÖPPET HUS I GRIMSÅS

För första gången på 12 år hölls den 14 september ett Öppet hus i Nexans lokaler i Grimsås. Några besökare kom i barnvagn. Andra med rullator. Till slut blev det 850 personer som kom för att få veta mer om verksamheten och allt nytt som händer inom Nexans.

KOMPAKT ODF FÖR 288 FIBER-ANSLUTNINGAR

Nexans nya ODF-korskopplingsbox för fiberkablar rymmer upp till 288 kontakter i en kompakt design. Boxen är perfekt för ett begränsat rackutrymme och flexibel expansion. Med en standardbredd på 19 tum passar den i de flesta rack. ODF kan dessutom levereras förkontaktad och har en vinkelbar, siffermärkt front för enkel installation.

ÅTAGANDE OM NETTO NOLL 2050 GODKÄNT AV SBTI

Nexans är stolt över att Science Based Targets-initiativet (SBTi) nu officiellt har godkänt företagets löfte om att nå netto noll, vilket bekräftar att Nexans strategi är i linje med målen i Parisavtalet. Nexans tar därmed ett stort steg framåt i sitt engagemang för hållbarhet och för klimatet. Nexans är ett av de största bolagen inom elektrifieringsbranschen som fått både sina kort- och långsiktiga mål godkända av SBTi.

Minst så många gånger kabelns diameter måste böjradien vara för att garantera en kabels livslängd och funktion över tid. Det är bara ett av många tips som du kan få från våra experter på Instagram.

Den platta FQQ Easy™ LED matchar utbyggnaden av snygga downlights och ledbelysningar.

Watt A FQQ!

En platt Easykabel är Nexans svar på hur snygga kabeldragningar kan göra downlights och ledbelysning rättvisa. Möt den lysande Nexans FQQ Easy™ LED.

Nexans FQQ Easy LED är den platta installationskabeln som lyfter standarden för downlights och ledinstallationer. Även om den inte tog hem priset för Årets bästa elnyhet på Elmässan blev den nominerad – ett erkännande som säger mycket om kabelns unika fördelar.

– Att en tvåledarkabel ens blir nominerad visar det glapp som finns på marknaden. Att vi kan fylla det betyder mer än vilket pris som helst, säger Jo-

nas Brännström, produktchef för kraft och installation.

Led är normen på downlights i dag, men kablarna har sedan länge halkat efter. Nexans FQQ Easy LED är här för att ändra på det.

Den är enkel att installera, säker att använda och perfekt anpassad för marknadens snabbkopplingar och dragavlastare. Precis som Jonas Brännström uttrycker det:

– Vi får många frågor kring vad man

ska välja för kabel när man installerar downlights. Här är svaret.

Denna kabel är en lysande lösning, bokstavligen. Inte bara praktisk, den är också en glädje att arbeta med. Platt, smidig, lätt att skala och halogenfri – självklart ingår den i Nexans Easyfamilj. Den är också brandklassad enligt Boverkets regler och lämpad för fast montage, vilket gör den till en trygg lösning.

FQQ Easy LED är smart förpackad i den praktiska Cable Guy-förpackningen för dig som vill ha det enkelt. Och som grädde på moset är en fördragen version i N-Line redan på väg. Nexans gör det därmed enkelt att göra rätt val – FQQ Easy LED är kabeln du inte visste att du behövde, men snart inte kommer kunna vara utan.

Nomineringar i all ära, men det viktigaste är att Nexans kablar plattisar (!) där de ska.

MATTIAS EKMAN

Gislaveds gröna stolthet

En AI-styrd anläggning med solceller, energilagring, snabb-laddning och på sikt produktion av vätgas. Gislaved går genom sin energipark i tätén i den gröna omställningen.

TEXT TOMAS ERIKSSON FOTO OLA KJELBYE

■ Det är en fyra hektar stor solcellspark som står invid väg 27 mellan Gislaved och Anderstorp som har gjort svenska kommuner och energiproducenter väldigt nyfikna. Snart kommer här att finnas närmare fyratusen solpaneler på 450 watt som tillsammans producerar cirka 2 MW el.

Det är stort, men inte unikt.

Men lägg till tre containrar fyllda med nio elbilsbatterier vardera för lagring av el. Tillsammans kan de lagra närmare 2 700 kWh.

– Två av containrarna innehåller återbrukade batterier från bilskrötar och testbilar som inte användas längre. De lagrar i genomsnitt 80–85 procent av den

kapacitet de hade som nya, berättar Bengt Palmquist från PLS Energy, som jobbar med energilagring.

Det gör vad som händer i Gislaved ännu större. Riktigt stort blir det när man väger in att anläggningen dessutom är förberedd för produktion av grön vätgas, den CO₂-snåla varianten via spjälkat vatten. I marken ligger delar av infrastrukturen som krävs, färdig att kopplas in tillsammans med en kommande produktionsenhet när marknaden bedöms som tillräckligt stor. Som en bonus står en av Sveriges första 400 kW-laddare för elfordon utanför ingången till parken.

De första planerna för parken drogs

upp under år 2021. För att få kunskap, dela kostnader och förankra parken lokalt träffades parterna Gislaved Energi och PLS Energy i Hestra. Därpå bjöds en handfull företag i Gislaved in som delägare i bolaget. I dag äger Gislaved Energi och PLS Energy 34 procent vardera. Övriga partner äger tillsammans 32 procent.

Solel är en viktig del i energiomställningen. Men de tankar om återbruk som genom-syrar materialvalet i parken bidrar också till minskade CO₂-utsläpp – det gäller stålstommen av återvunnen metall som finns i servicebyggnaden, de begagnade fordonsbatterierna vars livslängd →

Från höger till vänster:
Bengt Palmquist (PLS), Hans Brunström
(GE), Mattias Svensson (PLS) och Jörgen
Blomqvist (GE) på promenad i Energiparken
mellan Gislaved och Anderstorp.

KABEL SOM KÄNNS RÄTT

”Energiparken i Gislaved är ett bra exempel på hur solcellsparker blir allt viktigare kunder för oss på Nexans. Just nu finns över 400 bygglövsanmälningar inne och det börjar bli ett nytt inslag i landskapen. I satsningarna på att bromsa klimatförändringarna känns det helt rätt att vi kan bidra med en världsunik kabel där aluminiumet kommer från CO₂-snål tillverkning, vilket halverar

CO₂-utsläppen. Den nya isoleringen (TPI) är återsmättningsbar, vilket gör att alla material i kabeln blir möjliga att återvinna. Kabeln har dessutom en yttermantel med minst 45 procent återvunnen plast.”

/ROGER SVEDBERG, KAM ELNÄT, NEXANS

Tre containrar innehåller nio fordonsbatterier vardera. Två av dem har återbrukade batterier från elbilar som krockats eller varit testbilar.

Utanför parken finns en av Sveriges första 400 kW-laddare.

det sig att det var många som kände till och var nyfikna på vår anläggning. Vi har även haft besök från Danmark, säger Hans Brunström vd vid Gislaved Energi.

AI-styrningen och dess påverkan på energiparkens lönsamhet är ytterligare en faktor som gör att branschen pratar om energiparken.

– AI bestämmer om den el som producerats ska lagras i batterierna eller skickas ut i elnätet, vilket avgörs av om priset är tillräckligt högt. I gengäld kan systemet också köpa energi från elnätet när elen är som billigast och lagra i batterierna för att sälja tillbaka den när priserna är högre, säger Bengt Palmquist.

Han berättar att man gjort simuleringar där elen köpts för 3–10 öre/kWh nattetid och sålts för 1,70–3,50 kr/kWh på morgonen, vilket gav fina intäkter.

– Så fort skillnaden mellan inköp och försäljning är större än 1,50 kr/kWh tjänar vi pengar, berättar Bengt Palmquist.

AI bidrar också till att anläggningen i stort sköter sig själv. Men sly- och växtbekämpning klarar inte den artificiella intelligensen.

– Därför planerar vi i stället att anställa ett stort antal får som ska gå och beta under solcellerna, berättar Hans Brunström.

Projektet är aningen försenat, men alla inblandade räknar med att energiparken ska vara i full drift före årsskiftet.

förlängs med runt tjugo år likväl som Nexans AML1 kV-kabel som går mellan transformator kiosken och växelriktaren. Den har en yttermantel bestående av minst 45 procent återvunnen plast, CO₂-snål aluminiumledare och ett nytt termoplastiskt material i isoleringen (TPI).

– Kabeln passade klockrent in i detta projekt, säger Jörgen Blomqvist, elnätchef vid Gislaved Energi Elnät AB.

Allt detta gör att energiparken drar till sig ett stort intresse – inte bara av stolta Gislavedbor.

– På energimässan i Stockholm visade

”AI bestämmer om den el som producerats ska lagras i batterierna eller skickas ut i elnätet, vilket avgörs av om priset är tillräckligt högt.”

Återvunnen koppar Nexans goda val

Genom att köpa in minst 30 procent återvunnen koppar minskar Nexans Sweden företaget CO₂-utsläpp med tusentals ton. Detta samtidigt som jordens koppartillgångar räcker längre.

TEXT MATTIAS EKMAN FOTO PETER NILSSON

Koppar är en avgörande råvara för elektrifieringen och spelar en central roll i Nexans verksamhet. Men dess utvinning bidrar stort till utsläpp, upp till 80 procent av CO₂-utsläppen från en installationskabel – från vaggan till hyllan – kan härledas till koppar. Därför arbetar Nexans aktivt för att minska utsläppen och förlänga jordens koppartillgångar genom att använda återvunnen koppar.

Nexans mål är ambitiöst – minst 30 procent återvunnen koppar globalt år 2030. Redan i dag köps en tredjedel återvunnen koppar in till det som tillverkas i Grimsås genom massbalansering.

– Att ersätta en tredjedel av den koppar vi köper in med återvunnen koppar minskar våra utsläpp med tusentals ton koldioxid per år. Det är en viktig pusselbit för att nå netto noll år 2050, säger hållbarhetschef Jenny Nyström.

För kablar producerade i Grimsås, med EASY-serien, innebär minst 33 procent

återvunnen koppar en klimatbesparing på 10–20 procent per kabel beroende på tvärsnitt, enligt Nexans beräkningar. Det är en märkbar skillnad – för en elektriker som installerar fyrtio kilometer kabel per år kan det innebära upp till två ton mindre utsläpp av koldioxid.

Nexans använder en metod som kallas kreditbaserad massbalans. Det möjliggör en smidig övergång till mer hållbar produktion, även om full spårbarhet ännu inte är möjlig. Tillsammans med samarbetspartner fortsätter Nexans att utveckla och förbättra systemet, med målet att underlätta omställningen till en cirkulär ekonomi.

– Även om full spårbarhet ännu inte är möjlig så anser vi att detta just nu är bästa sättet att stödja omställningen till en cirkulär ekonomi. Det ska vara enkelt att göra gott för våra slutanvändare, säger hållbarhetschefen Jenny Nyström.

Läs mer på nexans.se/hallbarhet

JENNY NYSTRÖM GER SVAR PÅ TAL

Innehåller Nexans kablar alltid minst en tredjedel återvunnen koppar?

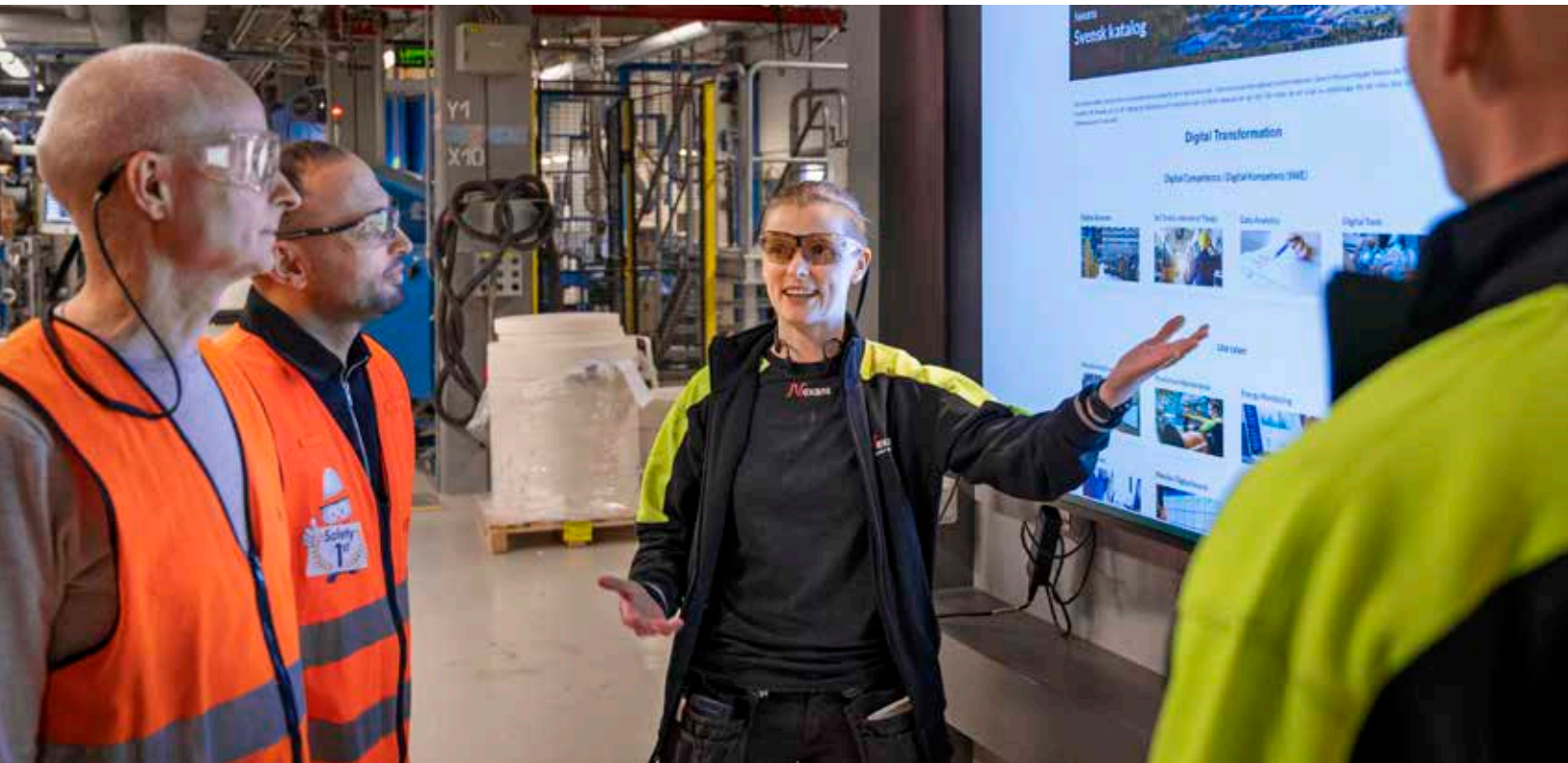
– Nej. Men på systemnivå kan vi garantera att vi har köpt en motsvarande mängd återvunnen koppar.

Kan Nexans bevisa att kablar har 10–20 procent lägre CO₂-avtryck jämfört med en kabel utan återvunnen koppar?

– Ja, våra LCA-beräkningar visar detta. Dock erkänner inte ECO Platform, EPD Norway och PEP eco-passport kreditbaserad massbalans. Därmed återspeglas det inte i våra EPD/PEP-dokument.

Kreditbaserad massbalans, är det fusk?

– Kreditbaserad massbalans fungerar som att köpa förnybar el – du stöder ett bättre system även om den specifika produkten inte innehåller återvunnen material.

En specialutvecklad lärplattform lär operatörer hur det nya produktionssystemet fungerar. FOTO JESPER RYDIN

Digital kompetens byggs i Grimsås

Nexans digitala resa började i Paris 2021 när Nexans Sweden blev pilotanläggning för koncernens arbete med att digitalisera kabeltillverkningen. Inom en snar framtid skulle koncernen behöva leverera inte bara kabel till kunderna utan även tillverkningsdata, kvalitetsdata, ursprungsmärkning och energiåtgång.

Nexans behövde ställa om produktionen och tillverka på nytt sätt – framför allt alltid enligt standard – så att kunden enkelt kan följa produktionsflödet och snabbt få frågor besvarade.

Insikten kom tidigt att om Nexans skulle klara av den digitala resan behövdes medarbetare med hög digital kompetens, att framtidens

MES Manufacturing Execution System (MES) är det viktigaste produktionssystemet i digitaliseringen av Nexans produktion. En febril aktivitet pågår i Grimsås för att alla maskiner ska kopplas till systemet. Det görs i samarbetet mellan HR, NEW, MES-gruppen och produktions-teamen.

operatör kör sin maskin med hjälp av datorn och produktionsdata.

Nexans operatörer har tillsammans med Aveva, som är leverantör av MES, skapat en digital träningsmiljö för roller inom systemet: operatör, teamleader, produktionsledare.

I den digitala miljön, som samtidigt är en testmiljö för nya idéer, kan operatören träna och testa obehindrat.

– Vi har haft en kontinuerlig dialog med användarna under tiden de tränar, och de svårigheter som har dykt upp har vi rättat till. Från att ”träningen” från början bestod av en 150 sidor lång Power Point så tycker vi nu att utbildningsmiljön fungerar så som vi vill, säger Perparim Sylejmani

Digital Factory Leader på Nexans.

Johan Svensson är en av dem som använt lärplattformen.

– Man måste lära sig genom att göra själv och kan göra fel hur mycket man vill utan att det gör något, säger han.

Runt om i produktionen finns nyckelpersoner som har fått extra tid för att sätta sig in i hur MES fungerar. De ska fungera som bollplank för övriga medarbetare – en jour som man kan ringa och få hjälp av när än man behöver.

– Det är inte förrän systemen är på plats och man börjar att använda dem som frågorna kommer. Man vet inte förrän man provat, säger Pernilla Bergsten HR Business partner på Nexans.